

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА КРУШЕВАЦ

37000 Крушевац, Чолак Антина 41, тел: 037 427 811 факс: 037 421 912 e-mail: kontakt@poljostanica.com

БРОЈ 4

БИЛТЕН

АПРИЛ 2018

САДРЖАЈ

1.	Препоруке за сетву кукуруза – <i>дипл.инж. Радојка Николић</i>	3
2.	Недостатак воде у органској производњи – <i>дипл.инж.Немања Константиновић</i>	4
3.	Прстеновање дебла код воћних стабала – <i>дипл.инж.Живомир Николић</i>	4
4.	Примена зеолита у пољопривредној производњи - <i>дипл.инж.Сњежана Вујиновић</i>	5
5.	Заштита поврћа у фази расада - <i>дипл.инж.Сандра Милетаковић</i>	5
6.	Утицај исхране на промену садржаја млечне масти и протеина у млеку – <i>дипл.инж.Драган Гуњак</i>	6
7.	Доминантне цене воћа и поврћа (кванташке пијаце).....	8
8.	Доминантне цене живе стоке (сточне пијаце)	8

ПРЕПОРУКЕ ЗА СЕТВУ КУКУРУЗА

Избору хибрида треба посветити посебну пажњу. С обзиром на климатске промене тј. високе температуре и недостатак падавина у јулу и августу препоручујемо хибриде ФАО групе 500 и 400 уколико кукуруз гајите за зрно.

Хибриди **500 и 400** групе зрења имају :

-бољу отпорност на сушу и високе температуре

-дужина вегетације је 120- 125 дана

-Подносе плодна и мање плодна земљишта

-сигурнији приноси

-ранију бербу

-приносе на нивоу приноса дуже вегетације

Набоље резултате у огледима и производњи су дали следећи хибриди : ЗП 427, ЗП 434, НС 4030, НС 4023, НС 5051, ЗП 555, ЗП 560, АС 507, Колумбарис .

За најплоднија земљишта и примену пуне агротехнике препоручујемо хибриде ФАО групе **600 и 700**. Ови хибриди су одлични за гајење за зрно и за припремање силаже јер дају велику и квалитетну силомасу.

Најбоље резултате у огледима и производњи су дали следећи хибриди : ЗП 606, ЗП 600, НС 6102, НС 6010, АС 72, ЗП 684, Коримбос, Клипан . Најбољи хибриди кукуруза за гајење за силажу су : АС 160 силаж, ЗП 684, ЗП 735, Микадо, НС 5010.

Уколико на парцелама имате вишегодишње корове : зубача, пиревина, дивљи сирак сејати хибриде са ознаком УЛТРА : НС 640 УЛТРА, и НС 444 УЛТРА који су отпорни на активну материју из хербицида Фокус ултра, тако да слободно можете користити овај хербицид.

Уколико закасните са сетвом , или сејете кукуруз после озимих легуминоза као и пострно препоручујемо хибриде **ФАО** групе **300** , ране хибриде, толерантне на сушу, дају сигурније приносе . Најбоље приносе су дали следећи хибриди НС 3022, НС 3023, ЗП 388, ЗП 366.

Препорука произвођачима : Сејати 2 – 3 различита хибрида различите групе зрења због сигурнијих приноса и раније бербе јер сваки хибрид различито реагује на неповољне услове спољне средине.

Кукуруз не треба гајити сваке године на истој парцели јер се повећава закоровљеност, кукурузна златица се шири, као и кукурузни пламенац и једнострано је искоришћавање хранива. Најбољи предусеви су стрна жита.

Високи приноси се обезбеђују употребом потребних количина минералних ђубрива : НПК и азотних ђубрива. Пре употребе ђубрива треба урадити испитивање квалитета земљишта како би добили препоруку за ђубрење : врста ђубрива и количина потребних ђубрива и време примене. Контрола плодности земљишта је БЕСПЛАТНА за сва регистрована , комерцијална газдинства и то за парцеле које су у власништву и 10 парцела сваке године. Минерална НПК ђубрива треба да се дубље унесу у земљиште како би биљке у току целог вегетационог периода имале на располагању ова хранива. Најбољи начин примене је заоравање или уношење под тањирачу. Азотна ђубрива : КАН, САН, АН користе се ако је земљиште кисело. УРЕА се користи ако земљиште нису кисела, даје одличне резултате у производњи кукуруза. Примењује се заједно са сетвом или приликом првог култивирања. Оптимално време сетве је од 5 – 25 априла односно када се земљиште загреје до 10 степени Ц. Треба пратити временске прилике и у складу са тим обавити сетву. Не треба сејати у влажно и хладно земљиште , јер период ницања треба да буде што краћи како би добили добро развијене биљке. Дубина сетве је 3 – 4 цм ако је земљиште влажније и 5 – 6 цм ако је земљиште сувље. Поштовати густину сетве за сваки хибрид према препорукама произвођача семена.

ОРГАНСКА ПРОИЗВОДЊА

НЕДОСТАТАК ВОДЕ У ОРГАНСКОЈ ПРОИЗВОДЊИ

Биљкама је потребна вода да би се у њима одвијали процеси фотосинтезе, дисања и апсорпције хранљивих састојака. Другим речима, вода им треба да би расле, цветале и рађале.

Применом органских метода обрађивања земљишта, пажљив избор биљака, као и прецизан распоред и одговарајуће снабдевање водом, допринеће смањивању потрошње овог драгоценог ресурса и проблема који настају због суше или претераног заливања.

Несташица воде утиче на биљке на више начина, зависно од врсте биљке и степена недостатка. И пре него што се на биљкама покажу очигледни знаци погођености сушом, као што је увенуће, њихов раст и напредовање бивају успорени.

Неки од проблема који се јављају код лиснатог поврћа, као што су спанаћ и купус јесте да постају знатно мањи. Укупна животна способност биљака је слабија, што за последицу има мањи и спорији раст. Цветови често опадају, а плодови су мањи и слабијег квалитета. Неке врсте биљака превремено цветају ако не добију довољно воде. Једногодишње биљке цветају врло кратко пре него што увену. Зелјасте вишегодишње биљке вену, лишће им опада и коначно полегну по земљишту.

Недостатак воде узрокује и мањак или неравнотежу хранљивих састојака, јер биљке не могу да преко корења апсорбују оно што им је потребно. У веома сувим крајевима, последице додатно погоршава то што се гомилају у земљишту одређене врсте соли, које настају због великог испаравања воде.

Биљке постају подложније болестима и нападима штеточина кад немају довољно воде. Пепелница је много чешћа на ружама, виновој лози, меком воћу и другим биљкама кад је земљиште суво. И краставост кромпира је израженија на сувом земљишту. Трулеж пупољака је поремећај који код парадајза и паприке узрокује недостатак воде. Биљке угрожене сушом чешћа су мета штеточина као што су бела лептираста ваш и друге биљне ваши.

Дипл.инж.Немања Константиновић

ВОЂАРСТВО

ПРСТЕНОВАЊЕ ДЕБЛА КОД ВОЋНИХ СТАБАЛА

Ово је стара помотехничка мера којом се успорава бујност воћака јабуке и крушке, а у последње време се примењује и код трешње. Овом мером се задржавају хранљиве материје у круни и смањује се њихово премештање у коренов систем, што утиче на смањење бујности и појачано образовање цветних пупољака.

Прстеновање се врши на деблу или раменим гранама. На деблу се око 10 цм испод прве рамене гране, а на раменим гранама се при основи изреже кора у виду прстена све до дрвета. Прстен треба да буде широк до 0,5 цм, што зависи од дебљине дебла, односно рамених грана. Ако је прстен ужи, рана ће брзо да зарасте па се неће постићи жељени циљ, а ако је широк неће моћи на време да зарасте. Препоручује се да прстен буде два пута шири од дебљине коре. Обавља се пре почетка диференцирања цветних пупољака у првој половини маја, а најбоље је уколико се ова операција обави у почетку вегетације. Исецање коре се може извести и у виду спиралног прстена, који је мање ризичан од кружног исецања. У новије време се уместо прстеновања препоручује засецање коре ножем само наоколо без вађења коре – прстена, при чему се праве два таква прстена на размаку од 2 – 5 цм.

Прстеновање грана може се обавити и везивањем једног или два реда жице, при чему се у току краћег времена жица благо усеца у ткиво дрвета. Уколико су стабла изразито бујна уместо прстеновања дебла треба користити еластични челични лим или дебљу гуму, а преко њих се

затажу два реда жице у виду појаса. Ови појасеви се стављају почетком априла месеца на делу дебла испод рамених грана, а обавезно скидају почетком јуна месеца. Мера се може понављати из године у годину односно све док се не постигну жељени резултати.

Живомир Николић, дипл.инж.

МЕЛИОРАЦИЈЕ

ПРИМЕНА ЗЕОЛИТА У ПОЉОПРИВРЕДНОЈ ПРОИЗВОДЊИ

Зеолит је минерал вулканског порекла који доприноси побољшању земљишних карактеристика, повећања приноса као и побољшања квалитета тих приноса. Зеолит побољшава пропустљивост земљишта а због своје карактеристике да дуже задржава воду у земљишту, смањује ризик од стреса биљних врста проузрокованих сушом. Иако зеолит има способност задржавања воде у земљишту, та веза није велика и како временом расте и јача коренов систем биљака, односно расте његова апсорпциона моћ, тако се постепено осолобаћа вода коју је зеолит „задржао“ и усваја од стране кореновог система биљака. На тај начин се спречава испирање воде у дубље хоризонте и биљка може боље да поднесе стресне услове суше.

Зеолит поседује и способност да спречава испирање хранљивих материја из земљишта јер има способност да адсорбује хранљиве елементе земљишта које касније биљка у току вегетације усваја. Са друге стране, усвојене тешке метале који се могу наћи у земљишту, зеолит везује јачим силама и практично онемогућава њихову апсорпцију од стране биљака. Самим тим смањује се могућност повишених концентрација штетних елемената у биљкама, као и могућност угрожавања здравственог стања људи и животиња.

Применом зеолита побољшава се структура земљишта, водни режим земљишта и утиче се на смањење земљишне киселости, што је од великог значаја за пољопривредну производњу. Његова примена се нарочито препоручује у подручјима која су позната по многобројним изворима загађења. Зеолит се може мешати и са минералним и са органским ђубривима. Количина и врста зеолита која ће се применити у пољопривредној производњи зависи од пољопривредне културе, времена примене као и од врсте и количине ђубрива која ће се применити. Може се користити приликом гајења биљака на отвореном као и у затвореном простору, а користи се и за гајење цвећа у саксијама.

Сњежана Вујиновић, дипл.инж.

ЗАШТИТА БИЉА

ЗАШТИТА ПОВРЊА У ФАЗИ РАСАДА

Да би се постигли високи приноси поврћа, биљке је потребно заштити још у фази расада. Паприка, парадајз и купус подложни су нападу гљива, бактерија и вируса, који проузрокују симптоме полегања, пегавости или шаренила листова и кржљавости. Треба имати у виду и то да су младе биљке осетљиве на бројне штеточине.

Полегање расада

У објектима се редовно јављају гљиве *Rhizoctonia solani*, *Phythium spp.* и *Phytophthora spp.* које се преносе зараженим семеном и биљним остацима. Први знаци болести уочавају се на приземном делу стабла, које омекша и почиње да трули, па биљке вену и полежу. Полегање се брзо шири и стварају се огољена места у лејама, нарочито када је облачно и повећана влажност ваздуха и земљишта.

Спречава се агротехничким и хемијским мерама. Од првих, најзначајнији су плодоред, дезинфекција семена и земљишта и умерено заливање. Дезинфекција семена омогућава заштиту од ницања до формирања првих листова, због чега је изузетно важна. Семе се запрашује пре сетве методом предозирања неким од препарата на бази каптана, мада је најбоље купити већ дорађено.

Ако се полегање појави, најбоље је да се биљке почупају и цела леја залије Превикуром.

Превентива против пегавости

Гљиве и бактерије које проузрокују пегавости често се развијају на лоше негованом расаду, у објектима у којима се не одржава хигијена, не проветравају се и не контролишу остали услови.

На присуство паразита указују неправилне промене на листу и петелци. Међутим, пегавости се успешно предупређују превентивним прскањем, чим се формира први стални лист, а потом се наставља заштита сваких седам до десет дана, све до расађивања. Користе се препарати на бази бакра, јер истовремено делују на гљиве и бактерије.

На парадајзу и паприци честе су вирозе, које се примећују по жутој прошараности лиске, мозаику и деформацији листова. Првенствено се шире семеном. Да би се то спречило, семе паприке непосредно пре сетве потапа се у двоцентни раствор каустичне соде, а парадајза у двоцентни раствор соне киселине. После 24 часа семе се испира водом, просуши у танком слоју и сеје.

Штеточине умањују род

Расад је често на мети лисних ваши, роваца, жичара и пужева голаћа. Важно је да се на време уче оштећења и почне сузбијање.

Сандра Милетаковић, дипл.инж.

СТОЧАРСТВО

УТИЦАЈ ИСХРАНЕ НА ПРОМЕНУ САДРЖАЈА МЛЕЧНЕ МАСТИ И ПРОТЕИНА У МЛЕКУ

Путем исхране делимично се може променити састав млека. Најлакше се може мењати проценат млечне масти, протеине млека путем исхране крава далеко је теже мењати, док на промену млечног шећера скоро да се не може утицати. Познато је да одговарајући удео целулозе у оброку у многоме утиче на садржај млечне масти и то се мора стално имати у виду. Такође је познато да при преласку са зимског на летњи оброк долази до опадања садржаја млечне масти у млеку. Ову појаву је могуће ублажити ако се прелаз изврши постепено и додавањем у оброк одређене количине сена. Слична појава се може очекивати ако се кравима даје сувише уситњена кабаста храна и искључиво сочна храна.

Да би се повећао садржај млечне масти треба краве стимулирати да максимално конзумирају кабаста хранива. Та хранива морају бити врло квалитетна, односно морају бити покошена у најпогоднијем стадијуму зрелости и спремљена на начин где су губици храљивих материја минимални. Веома је битно да оброк буде избалансиран од различитих угљених хидрата и протеина и да буде усклађена брзина њихове разградње у бурагу.

Да би се повећао удео протеина у млеку потребно је да се добро избалансиран оброком стимулишу микроорганизми бурага на максималну синтезу протеина. Протеини хране се већим делом разлажу у бурагу крава, а крајњи продукти тих разлагања служе за стварање микробијалног протеина. За ефикасно стварање тог микробијалног протеина, односно за брзину размножавања

микроорганизама у бурагу, најважнија је снабдевеност бурага лако сварљивим угљеним хидратима. Поред овога кравама са високом производњом млека од преко 30 кг дневно у оброк се мора додати и један део неразградивих протеина путем хранива као што су рибље брашно, месо или месно коштано брашно, кукурузни глутен и сојино пржено зрно.

Такође је познато да је количина млека и удео протеина и њему у позитивном односу са повећаним конзумирањем суве материје и енергије из оброка. Код неких крава количина млека, садржај млечне масти и протеина у њему могу бити ограничени, односно нешто нижи ако конзумирају суве материје мање од 3% од своје телесне масе. Ако се кравама у лактацији дају оброци са прекомерним уделом целулозе, мора се знати да такви оброци имају смањен садржај енергије и могу проузроковати смањење количине млека и садржај протеина у млеку. Одговарајући садржај или удео укупних протеина у оброку утиче на количину млека али мање на садржај протеина у млеку.

Повећање процента садржаја протеина у млеку у првом реду зависи од тога колико ће оброк обезбедити најважнијих аминокиселина (метионин и лизин) да буду усвојени у танком цреву. Зато треба познавати хранива која садрже неразградиве протеине, односно аминокиселине која се усвајају у танким цревима крава.

Дипл.инг. Драган Гуњак

Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу

www.agroponuda.com

или нам се обратите уколико ВИ желите да понудите свој производ.

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Број објављених агропонуда у марту	12
Број реализованих агропонуда	5

Cene voća i povrća - kvantitativne cijene u Srbiji za period 02. – 08.04.2018. godine

Jedinica mere dim/kg	Centralna Srbija			Vojvodina	
	Beograd	Kraljevo	Niš	Novi Sad	Subotica
Banana (Banana)	135	140			150
Grejfrut (Grapefruit)	90	100			
Jauka-Ajdared(Apples-Idared)	80				
Jabuka-Delišes zlatni (Apples-Golden Delicious)	80				
Jabuka-Greni Smit (Apples-Granny Smith)	85				
Jabuka-ostale(Apples-other)	80	80			80
Kivi (Kiwi)	185	160			120
Kruška (Pear)	170				150
Limun (Lemon)	110	110			150
Mandarina (Tangerine)	130	130			150
Orah (Walnut)	900	900			800
Pomorandža (Orange)	90	90			120

Jedinica mere dim/kg	Centralna Srbija			Vojvodina	
	Beograd	Kraljevo	Niš	Novi Sad	Subotica
Brokoli (Broccoli)	140				
Karfiol (Cauliflower)	170	160			200
Krastavac-slatni (Cucumber for salad)	180				150
Krompir (Potato)	35	35			40
Kupus (Cabbage)	35	35			40
Luk beli (Garlic)	350	350			400
Luk mladi-cmi (Spring onion)	13				
Luk-cmi (Onion)	30	30			40
Paprika-babura (Pepper-babura)	200				
Paprika-šilja (Pepper-šilja)	250				240
Paradajz (Tomato)	160				170
Pasulj-beli (Beans white)	180	200			230
Patlidžan (Eggplant)	140				
Praziluk (Leek)	55	60			100
Rotkva (Radish)	35				50
Spanać (Spinach)	70	80			
Tikvice (Zucchini)	140				150
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	38				50
Šargarepa (Carrot)	40	40			20

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 02. – 08.04.2018. godine

Jedinica mere dim/kg	Težina/uzrast	Rasa	Centralna Srbija										Vojvodina					Dominantna cena-Srbija						
			Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor		S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin			
Bkovi	>500kg	SM				240																		
Dviske	sve težine	sve rase	240	200	160	130																		
Jagnjad	sve težine	sve rase	330	320	310	300	280	330	300	300	350	340		300	300	300	280						300	
Jarad	sve težine	sve rase	250	170	200	200	230	220			270	240				250	230							
Junad	350-480kg	sve rase									220													
Junad	>480kg	sve rase									240			230		230								230
Koze	sve težine	sve rase			125		150	110				140					150							150
Krave za klanje	sve težine	HF														140								
Krave za klanje	sve težine	SM				140				150	140					150								
Krmače za klanje	>130kg	sve rase		160	130	120	120										120	120						120
Ovca	sve težine	sve rase	160	160	125	120	160	150			130	160	150		110	120	160							160
Prasad	16-25kg	sve rase	280	270	250	240	270	290	280	330	280	280	300		270	300	250	270						280
Prasad	<=15kg	sve rase	300	290	260		280		280	330	300	300	340		280	300								300
Telad	80-160kg	SM				440					330	400												
Tovljenici	80-120kg	sve rase		160	160	140	160	200			150	160	180	130		160	160	150	160					160
Tovljenici	>120kg	sve rase		140	140	120					140		120			140	140							140
Šilježad	sve težine	sve rase	240								200	240												240